

Expres Analize

**nr. 9,
23 februarie 2010**

*www.expert-grup.org
info@expert-grup.org
MD-2012, Republica Moldova,
Chișinău, str. Columna 133
Tel. /3732/ 211-559*

Adrian Lupușor

Creditele devin tot mai accesibile?

Anul 2010 a început parcă cu dreptul: pe piața bancară tot mai clar se conturează tendințele de ieftinire a creditelor și creșterea în expresie anuală a volumului creditelor acordate. Astfel, în luna ianuarie rata medie aferentă creditelor în monedă națională a constituit 17,03% (-1,6 p.p. față de decembrie 2009), iar volumul creditelor acordate în monedă națională, în aceeași perioadă, a constituit 560888,5 mii lei (+9,9% față de ianuarie 2009). Prin urmare, prima lună a anului curent a marcat o cotitură în evoluția sistemului bancar după primele simptome ale crizei economice (septembrie 2008). Evident, nu putem ignora și „efectul statistic”, deoarece în ianuarie 2009 economia moldovenească era deja în plină criză, iar volumul creditelor era deja mic. Deși problema accesibilității sectorului real la resurse creditare rămâne una acută, tendințele respective se înscriu în anticipările noastre precedente privind ieftinirea creditelor pe parcursul anului 2010.

Anticipările respective au la bază o legitate care este pe cât de binecunoscută, pe atât și de fundamentală în cazul de față: băncile își iau umbrela pe timp de ploaie și o întorc pe timp de soare. Prin urmare, odată cu conturarea primelor simptome ale stabilizării economice, începând cu octombrie – noiembrie 2009, precum și a așteptărilor privind relansarea economică din 2010, băncile devin mai puțin reticente la acordarea creditelor. Totodată, acestea recurg și la diminuarea primelor de risc incluse în rata creditelor comerciale cu scopul de a stimula accesibilitatea acestora pentru întreprinderi. Bineînțeles, fenomenul intoxicării sistemului bancar, prin creșterea de peste 3 ori în 2009 a ponderii creditelor nefavorabile în portofoliul total de credite (atingând cota de 16,3%), este principalul factor care tergiversează, la moment, ieftinirea mai rapidă a creditelor. Prin urmare, creșterea marjei dintre ratele creditelor și depozitelor de la 2,56 p.p. la începutul anului 2009 până la 7,33 p.p. la începutul anului curent este explicată de necesitatea acoperirii pierderilor suportate de bănci în urma înrăutățirii portofoliilor de creditare.

Factorii adiționali care vor contribui în continuare la diminuarea ratelor creditelor țin de o eventuală răcire a cererii pentru împrumuturi din partea Guvernului, drept urmare a politicii bugetare austere adoptată pentru acest an. Astfel, se va tempera concurența dintre stat și sectorul real pentru resursele creditare ale băncilor. Un alt factor este diminuarea ratelor la depozitele bancare, care s-au redus constant pe parcursul anului 2009, ajungând de la 20,69% în ianuarie 2009 la 9,7% în 2010 pentru depozitele în monedă națională. Totuși, acest factor, până acum, a dus mai degrabă la creșterea marjei dintre creditele și depozitele bancare, fapt ce a permis acoperirea într-o anumită măsură a pierderilor suportate de bănci odată cu înrăutățirea portofoliilor de creditare. Prin urmare, influența ieftinirii resurselor atrase de bănci se va reflecta corespunzător în rata creditelor odată cu conturarea tot mai clară a simptomelor de stabilizare și relansare economică. Creșterea pronunțată a fondului de reduceri pentru eventualele pierderi la credite ar putea servi un factor adițional care ar contribui la reducerea ratelor la credite odată cu diminuarea riscurilor privind insolvabilitatea mai multor debitori ai băncilor comerciale. Aceasta va permite acestora redirectionarea acestor resurse spre investiții în produse creditare.